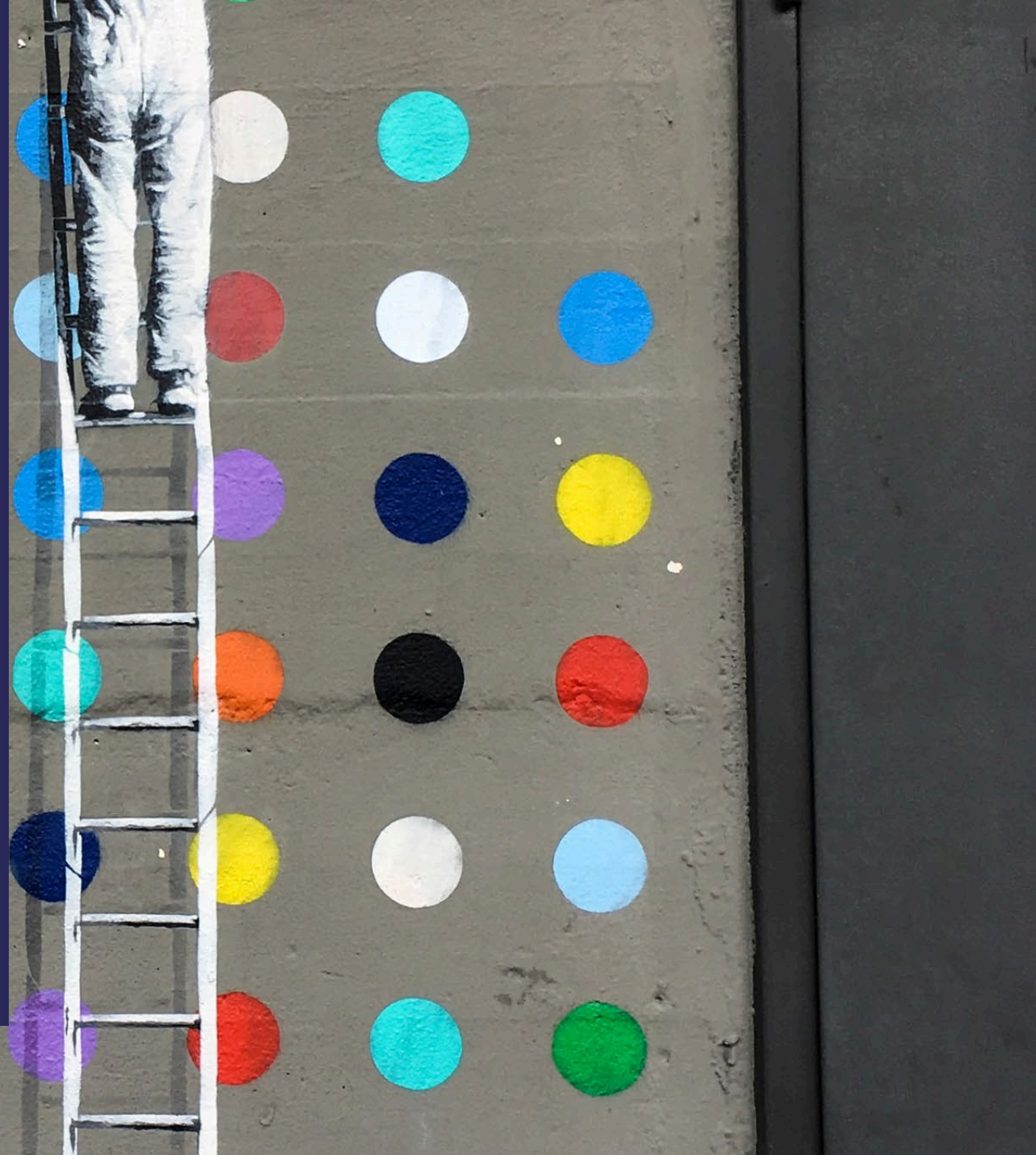

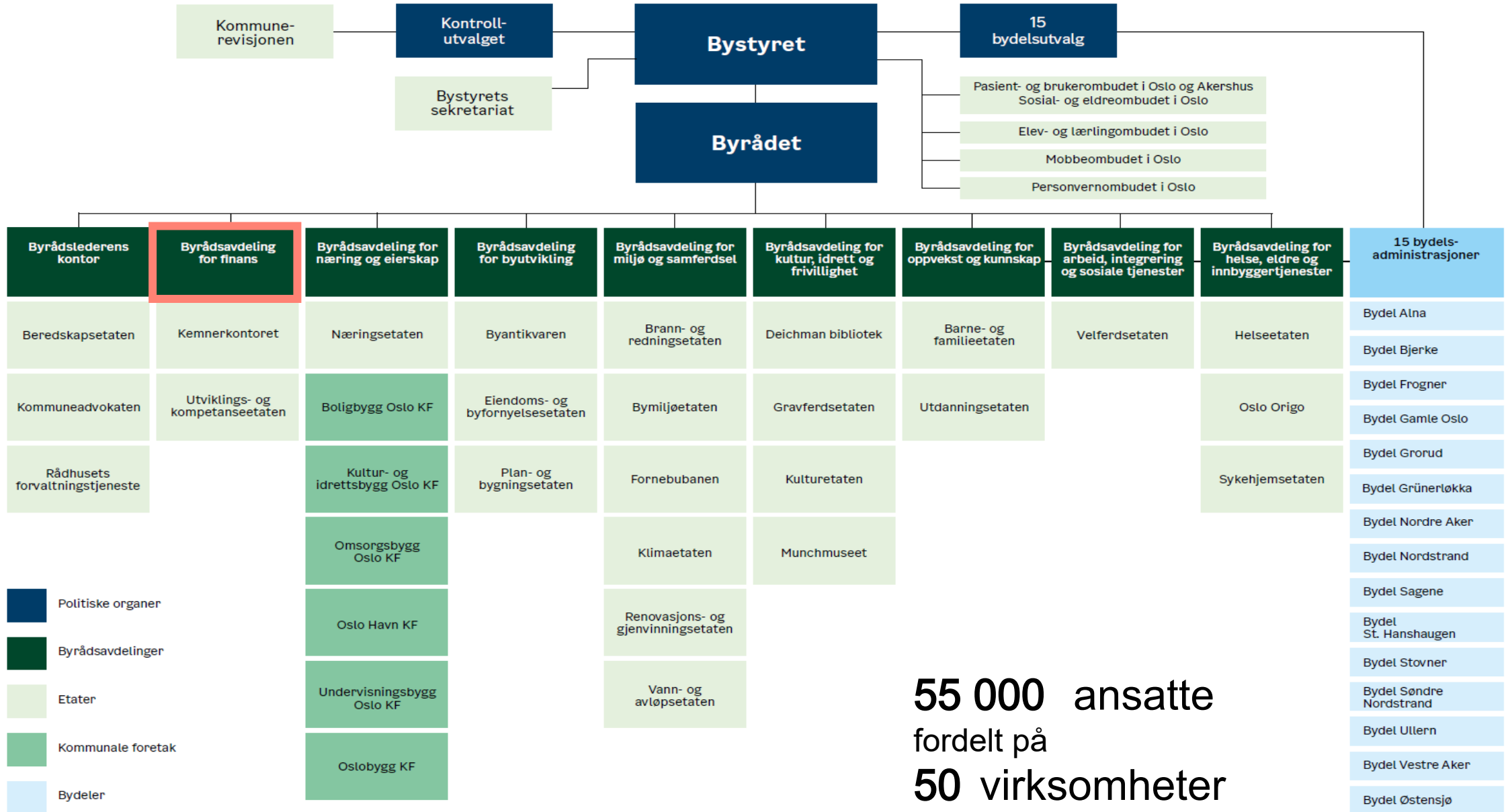
Kompetanseutvikling og sikkerhetskultur – hvordan jobber vi med det?

Cecilie Bergh
Oslo kommune, byrådsavdeling
for finans

NIFS, 20.05.201

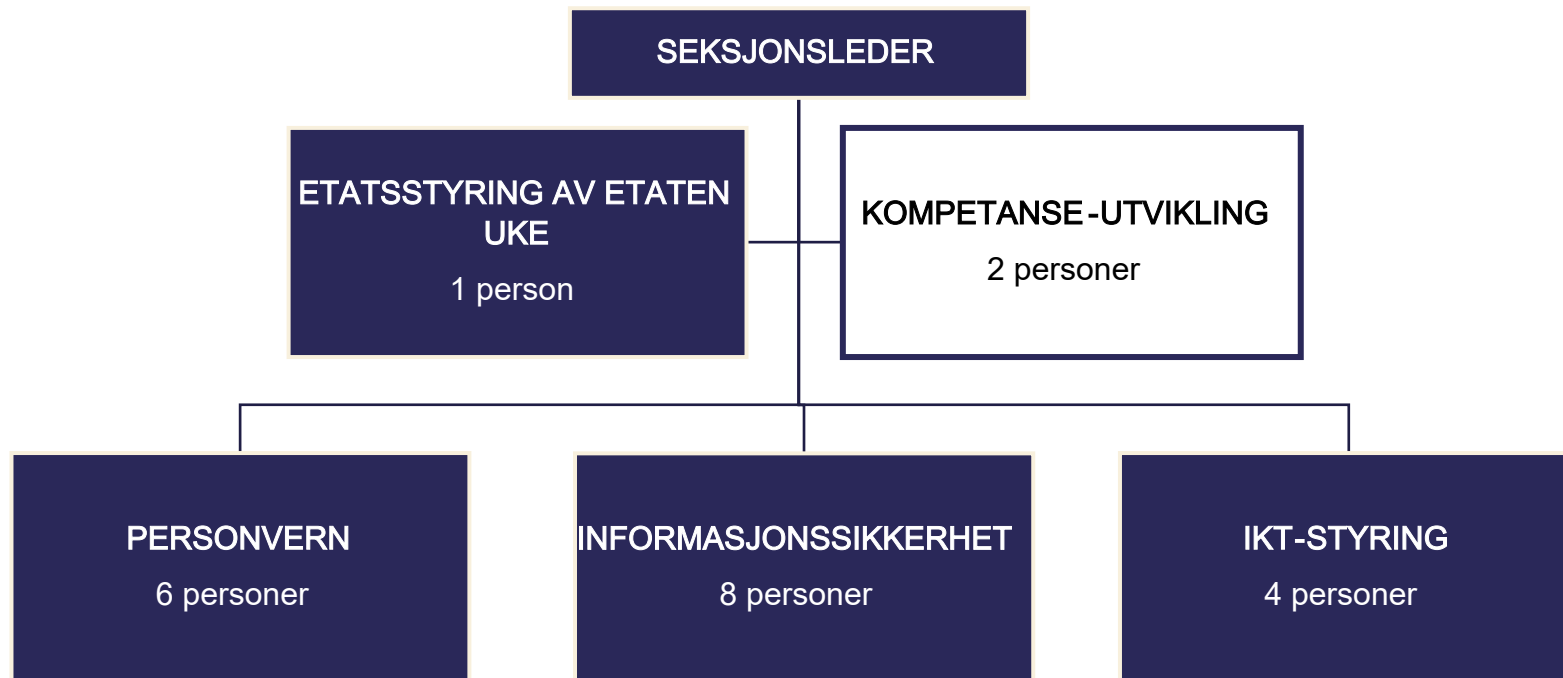
Organisasjonskart Oslo kommune

- Politiske organer
- Byrådsavdelinger
- Etater
- Kommunale foretak
- Bydeler

55 000 ansatte
fordelt på
50 virksomheter

Seksjonens felles fokusområder:

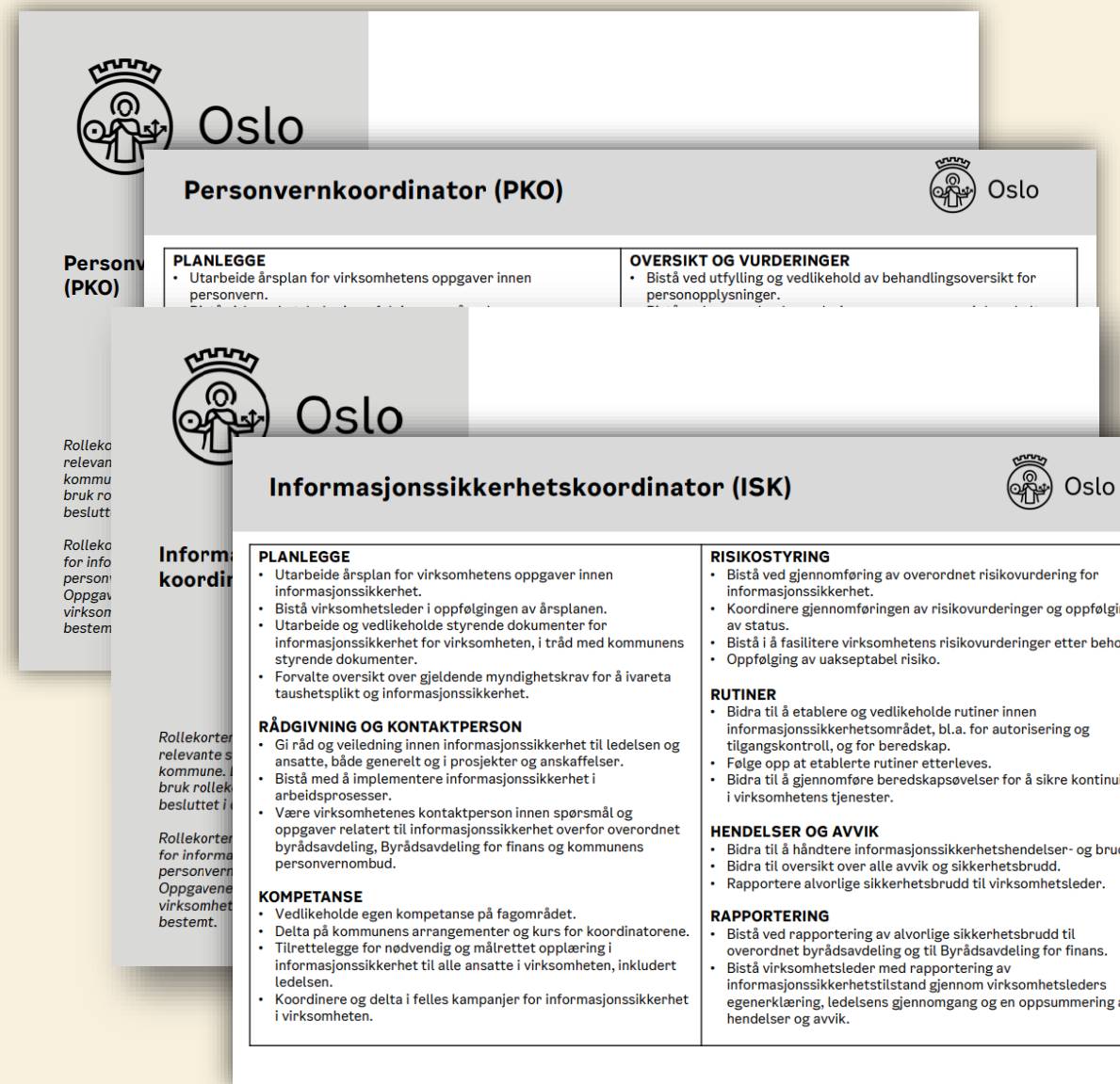
Vi skal bidra aktivt

- til **forbedret styring og kontroll** innen ikt, personvern og informasjonssikkerhet i kommunen
- til en **bedre personvern - og sikkerhetskultur** i kommunen, samt til **økt modenhet innen ikt, personvern og informasjonssikkerhet**

Målgrupper og roller

- ▶ Informasjonssikkerhet- og/eller personvernkoordinatorer
- ▶ Ledere (på alle nivåer)
- ▶ Alle ansatte
- ▶ Systemeiere/ IKT
- ▶ Andre viktig grupper
 - Prosjektledere
 - Anskaffere
 - Tjenesteeiere

Oslo

Personvernkoordinator (PKO)

Personvern (PKO)

PLANLEGGE

- Utarbeide årsplan for virksomhetens oppgaver innen personvern.

OVERSIKT OG VURDERINGER

- Bistå ved utfylling og vedlikehold av behandlingsoversikt for personopplysninger.

Oslo

Informasjonssikkerhetskoordinator (ISK)

Rollekorte relevant for kommunen bruk rolle for beslutning

Rollekorte for informasjon personvern Oppgaver virksomhet bestem

PLANLEGGE

- Utarbeide årsplan for virksomhetens oppgaver innen informasjonssikkerhet.
- Bistå virksomhetsleder i oppfølgingen av årsplanen.
- Utarbeide og vedlikeholde styrende dokumenter for informasjonssikkerhet for virksomheten, i tråd med kommunens styrende dokumenter.
- Forvalte oversikt over gjeldende myndighetskrav for å ivareta taushetsplikt og informasjonssikkerhet.

RISIKOSTYRING

- Bistå ved gjennomføring av overordnet risikovurdering for informasjonssikkerhet.
- Koordinere gjennomføringen av risikovurderinger og oppfølging av status.
- Bistå i å fasilitere virksomhetens risikovurderinger etter behøvet.
- Oppfølging av uakseptabel risiko.

RUTINER

- Bidra til å etablere og vedlikeholde rutiner innen informasjonssikkerhetsområdet, bl.a. for autorisering og tilgangskontroll, og for beredskap.
- Følge opp at etablerte rutiner etterleves.
- Bidra til å gjennomføre beredskapsøvelser for å sikre kontinuitet i virksomhetens tjenester.

HEMDELSE OG AVVIK

- Bidra til å håndtere informasjonssikkerhetshendelser- og brudd.
- Bidra til oversikt over alle avvik og sikkerhetsbrudd.
- Rapportere alvorlige sikkerhetsbrudd til virksomhetsleder.

RAPPORTERING

- Bistå ved rapportering av alvorlige sikkerhetsbrudd til overordnet byrådsavdeling og til Byrådsavdeling for finans.
- Bistå virksomhetsleder med rapportering av informasjonssikkerhetstilstand gjennom virksomhetsleders egenerklæring, ledelsens gjennomgang og en oppsummering av hendelser og avvik.

RÅDGIVNING OG KONTAKTPERSON

- Gi råd og veiledning innen informasjonssikkerhet til ledelsen og ansatte, både generelt og i prosjekter og anskaffelser.
- Bistå med å implementere informasjonssikkerhet i arbeidsprosesser.
- Være virksomhetenes kontaktperson innen spørsmål og oppgaver relatert til informasjonssikkerhet overfor overordnet byrådsavdeling, Byrådsavdeling for finans og kommunens personvernombud.

KOMPETANSE

- Vedlikeholde egen kompetanse på fagområdet.
- Delta på kommunens arrangementer og kurs for koordinatorene.
- Tilrettelegge for nødvendig og målrettet opplæring i informasjonssikkerhet til alle ansatte i virksomheten, inkludert ledelsen.
- Koordinere og delta i felles kampanjer for informasjonssikkerhet i virksomheten.

Seksjonen jobber med ulike kompetansehevende tiltak:

RÅDGIVNING

- ▶ Samarbeid med personvernombudet
- ▶ Rådgivning – til politikerne
- ▶ Rådgivning - byrådsavdelinger og virksomheter
- ▶ Fasiliterer sektorvise nettverk

VERKTØY

- ▶ Verktøy – veiledere, sjekklister og maler
- ▶ Utvikler overordnet styringssystem - standarder
- ▶ Rollekort

LÆRINGSTILTAK

- ▶ Arrangerer personvern - og informasjons - sikkerhetsforum
- ▶ Arrangerer systemeierforum
- ▶ Kurstilbud
- ▶ E-læringsprogram
- ▶ Kompetanseprogram om phishing
- ▶ Sikkerhetsmåned

Hva var det de malene og verktøyene skulle gjøre igjen?

Systematisere oppgaver innenfor personvern - området?	Synliggjøre og kommunisere krav til virksomhetene?	Forklare ord og begreper?	Gi praktisk veiledning ved DPIA?	Hjelpe virksomhetene i å vurdere konsekvenser for personvernet til den registrerte?	
Dele kunnskap og erfaring på tvers?	Gjøre digitalisering tryggere ?	Være en kilde for inspirasjon til utvikling på personvern - området?			Være en kilde for inspirasjon til utvikling på informasjons - sikkerhets - området?

- ▶ Hvilke arbeidsprosesser skal leveransen støtte?
- ▶ Hvem er målgruppen?
- ▶ Hva er målgruppas behov?
- ▶ Hvordan treffer vi målgruppa?

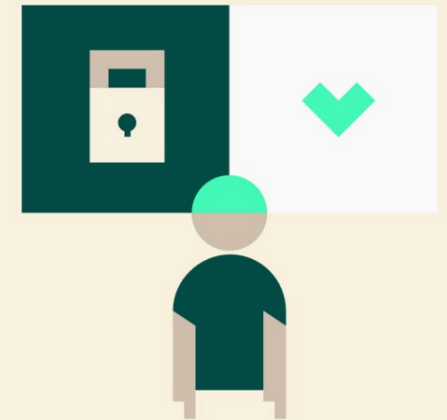
Leveranser som Kompetanseteamet holder i:

- ▶ Visuelt uttrykk
- ▶ Materiell fra TIM-universet
- ▶ Personvern- og informasjons sikkerhetsforum
- ▶ Læringstilbud til koordinatorene
- ▶ Kurs og foredrag (+ administrering rundt)
- ▶ E-læringer gjennom hele året
- ▶ Phishingprogram
- ▶ Sikkerhetsmåned

Visuelt uttrykk for informasjonssikkerhet og personvern

- ▶ Etablere et bibliotek med ikoner, figurer og illustrasjoner
- ▶ Mer synlig, tydelig og tilgjengelig for ansatte
- ▶ Brukes på ulike flater: Workplace , i e-læringer, i veiledere, i maler, læringsmateriell, verktøy, i kurs, forum og foredrag

Utvikle et læringsprogram for koordinatorene

- Rollekort
- Mapping av læringstiltak og verktøy
- Innsiktsarbeid

7 VIRKSOMHETER -Koordinatorer -Virksomhetsleder	ALLE KOORDINATORENE 70 -80 personer	MODULER Å VELGE BLANT (Kommodeskuffer)
DYBDEINTERVJU	SPØRREUNDERSØKELSE	UTVIKLE TILBUD/ LÆRINGSLØP

- Finnes ikke i dag
- Bør oppdateres
- Under utvikling

	VERKTØY			
STEM	VEILEDER FOR PERSONVERN I OK		STANDARDE FOR OSLO KOMMUNE	IKT-POLICIER OG REGLEMENT
URS)	MAL FOR DATABEHANDLER-AVTALE (DIGDIR)	SJEKKLISTE FOR DATABEHANDLER-AVTALE (DT)	MAL FOR ROS	VEILEDER FOR ROS + ROS-RAPPORT
IG (4 RS)	MAL FOR OVERORDNET PKV 	VEILEDER FOR OVERORDNET PKV	VEILEDER FOR VERDIVURDERING 	VEILEDNING FOR TRUSSELVURDERING
	SJEKKLISTE FOR OM DPIA ER NØDVENDIG	MAL FOR DPIA	MAL - ARKITEKTUR	SJEKKLISTE FOR INFORMASJONSSIKKERHET VED AVSLUTNING AV PROSJEKT
	VEILEDER FOR DPIA	VEILEDER FOR FORMÅL 	VERKTØY FOR KRAV I ANSKAFFELSER	VEILEDER FOR KRAV I ANSKAFFELSER
	VEILEDER I HÅNTERING AV BRUDD PÅ POSIKKERHET OG MELDING TIL DATATILSYNET	VEILEDER FOR BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER 	MAL - IKT-SYSTEMER OG AVTALE	MAL - ORGANISATORISKE TILTAK I VIRKSOMHETEN
	MAL - BEHANDLINGS-OVERSIKT	VEILEDER FOR INNSYN I PERSONOPPLYSNINGER	SKYTJENESTE-VEILEDER	MALER FOR LG/VE
	MAL PERSONVERN-ERKLÆRING	EGENVURDERING OG AKTIVITETSPLAN		

E-læringer gjennom hele året - hva ønsker vi å oppnå?

Bevisstgjøring

- ▶ til en **bedre personvern** - og **sikkerhetskultur** i kommune
 - ▶ til mer **modenhet innen ikt, personvern og informasjonssikkerhet**
- Spor 1:
 - Hva er det viktigste at alle kan noe om? Minne om personvern og informasjonssikkerhet i hverdagen.
 - Spor 2:
 - Hvor er vi mennesker mest sårbare? Phishing/svindel på e-post

...personvern og informasjonssikkerhet angår meg

Materiell knyttet til Tim-universet

HISTORIEN OM TIM

- en sikker digital fremtid -

5:25

Takk for at du IKKE DELER TILGANG med andre

Du er ansvarlig for all informasjon som blir lagt inn med din bruker, og du kan bli beskyldt for både feil og snoking som du ikke har gjort.

Takk for at du tenker over HVEM SOM LYTTER

Det er mye informasjon som kan hentes ut fra en enkel samtale.

Takk for at du lager STERKE PASSORD

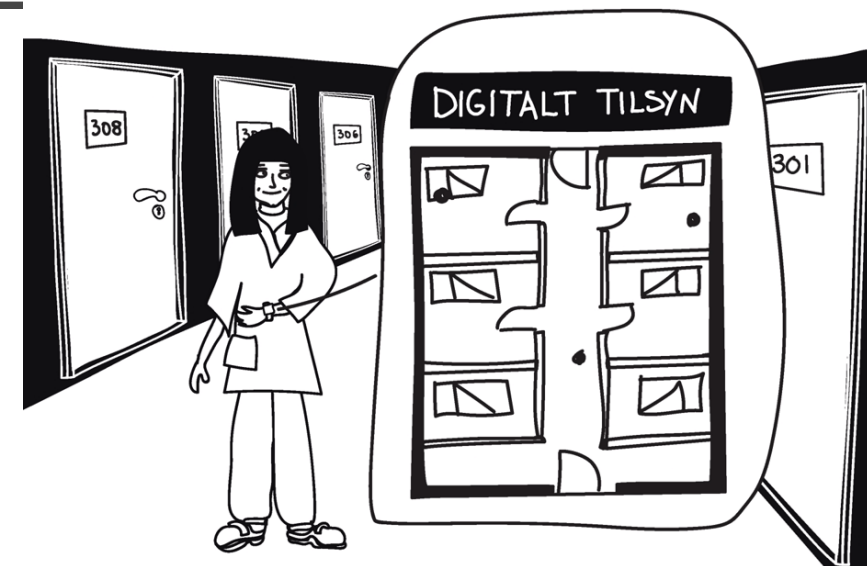
Takk for at du IKKE LAR DEG LURE !

Oslo kommune er et attraktivt mål for værlige sjeler. Ikke la deg lure!

Kortere filmer til refleksjon

- ▶ Filmer sammen med refleksjonskort
- ▶ Skal være enkelt å ta i bruk
- ▶ Skal være motiverende og gøy

Sikkerhetsmåned 2021

TYPE AKTIVITET

Webinar

E-læring

Video på WP

Post på WP

Møtematriell

??

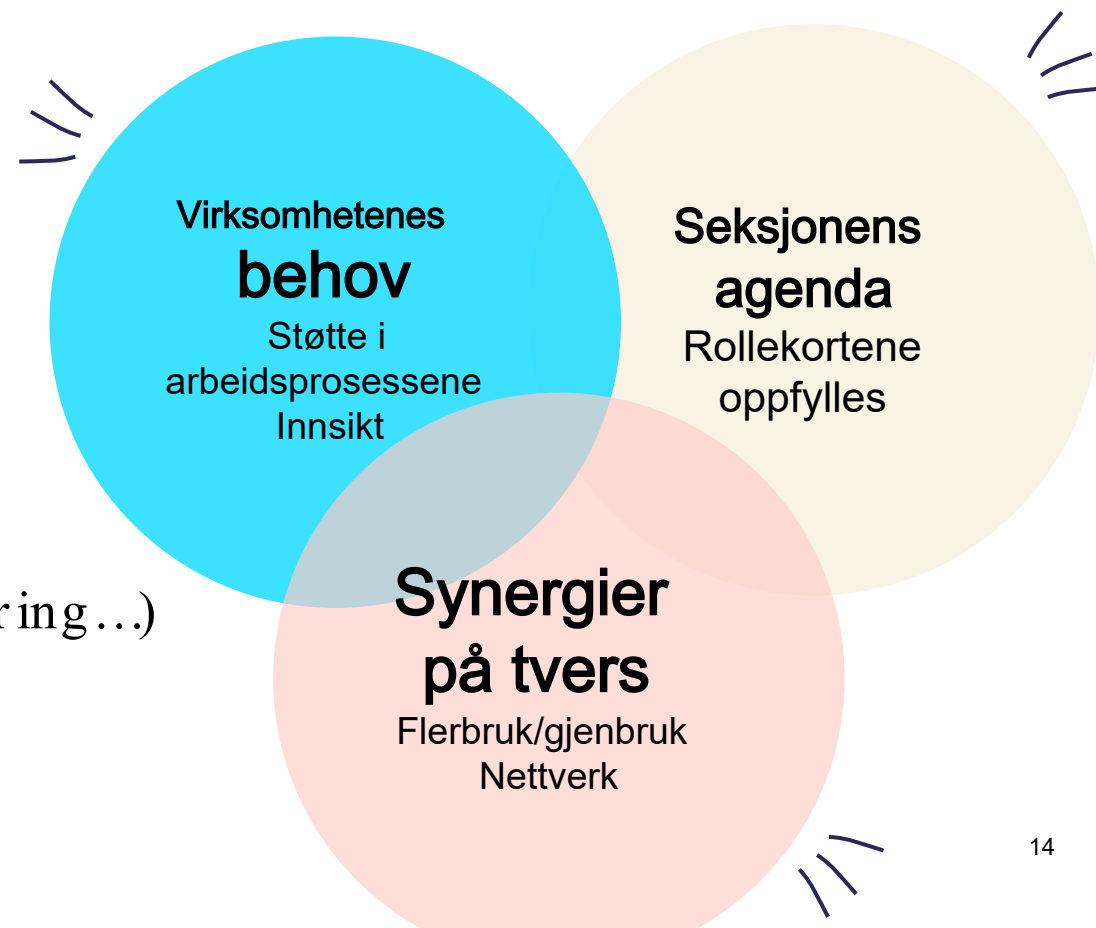
Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
	28.september	29.september	30.september	1.oktober
	E-læring	Åpningswebinar		
4	5			8
Høstferie	Høstferie			Høstferie
Ett eller annet relatert til høstferie? Video der				
	E-læring			
11	12			15
	E-læring			
18	19			22
	E-læring			
25	26	27	28	29
	E-læring	Avslutnings - webinar		

Oppsummering - digitalt fokus, personvern, kompetanse og sikkerhetskultur

- Personvern og informasjonssikkerhet må bli en del av arbeidsprosessene våre - og verktøy og maler må tilpasses disse.
- Vi jobber med å forstå behov i virksomhetene og hos de ansatte.
- Vi må følge regelverk i kommunen og lovgivningen

▶ Sikkerhet er ikke brannmurer og IT-systemer –
Sikkerhetskultur er mennesker! Oss! (atferdsendring...)

Spørsmål?

